

קונטרס

תְּצַלִּיחַ

יִגְלֶה נִוְרָאוֹת נִפְלְאוֹת, אֵיךְ כָּל בֶּר יִשְׂרָאֵל יָכוֹל
לְהַצְלִיחַ בַּחַיִּים חַיּוּתוֹ, וְלִהְיוֹת דְּבוּק בּוֹ יִתְפַּרֵּךְ
בְּדַבְּקוֹת אֱמֶת, אֲשֶׁרֵי לוֹ !

בְּנוֹי וּמִיָּסֵד עַל-פִּי דְּבָרֵי
רַבֵּנוּ הַקָּדוֹשׁ וְהַנּוֹרָא, אֹר הַגְּנוּז וְהַצָּפוֹן
בּוֹצִינָא קַדִּישָׁא עֲלָא, אֲדוֹנֵנוּ, מוֹרְנוּ וְרַבֵּנוּ
רַבִּי נַחֲמָן מִבְּרֶסְלֵב, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ
וְעַל-פִּי דְּבָרֵי תַלְמִידוֹ, מוֹרְנוּ
הַגָּאֹן הַקָּדוֹשׁ, אֹר נִפְלָא, אֲשֶׁר כָּל רֵז לֹא אָנִים לִיה

רַבִּי נִתָּן מִבְּרֶסְלֵב, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ
וּמִשְׁלֵב בְּפֶסוּקֵי תוֹרָה, גְּבִיָּאִים, פְּתוּכִים וּמֵאֲמָרֵי
חֲכָמֵינוּ הַקָּדוֹשִׁים מִגְּמָרָא וּמִדְּרָשִׁים וְזֶהר הַקָּדוֹשׁ

הוּבָא לְדַפּוּס עַל-יְדֵי
חֲסִידֵי בְּרֶסְלֵב
עִיה"ק יְרוּשָׁלַיִם תּוֹכֵב"א

מוֹהֲרָא"ש נ"י אָמַר: עֵקֶר הַצְּלַחַת הָאָדָם
בְּזֶה הָעוֹלָם זֶה רַק שְׂמֻחָה, וּכְכֹל שְׂאָדָם
יוֹתֵר שְׂמִיחַ — יוֹתֵר מִצְּלִיחַ, וּלְהַפְּךָ —
עֵקֶר הַכְּשָׁלוֹן בְּחַיּוֹ שֶׁל אָדָם, כְּשֶׁהוּא
בְּעֻצְבוֹת וּבְמַרְירוֹת, וְלִכְן צְרִיכִים לַעֲשׂוֹת
כָּל מִינֵי שְׂבָעוֹלָם רַק לִהְיוֹת בְּשְׂמֻחָה,
וּלְשַׂמֵּחַ אֶת אֲחֵרִים.

(אמרי-מוהרא"ש, חלק ב', סימן תתנג)

קונטרס

תצליח

רַבֵּנוּ ז"ל אוֹמֵר (ספֿר־הַמִּדּוֹת, אוֹת שְׁמֹחָה, חֶלֶק ב', סִימָן א'): מִי שֶׁשָּׂמַח תָּמִיד, עַל־יְדִיָּזָה הוּא מַצְלִיחַ; כָּל אָדָם מְחַפֵּשׁ עֲצוֹת אֵיךְ לְהַצְלִיחַ בַּחַיִּים, מְחַפְּשִׁים דְּרָכִים וְתַחבּוּלוֹת וְאֲנָשִׁים, שֶׁיְּכּוּלִים לְהַבִּיאֵנִי אֶל הַהַצְלָחָה, וְאֵין יוֹדְעִים מִהִי הַדֶּרֶךְ; בָּא רַבֵּנוּ ז"ל וְאוֹמֵר: מִי שֶׁהוּא שֹׂמֵחַ תָּמִיד — מַצְלִיחַ. הַשְּׂמֹחָה הִיא הַמְרָשָׁם לְהַצְלָחָה. וְכֵן אוֹמֵר רַבֵּנוּ ז"ל (לְקוּטֵי־מוֹתֵרִין, חֶלֶק א', סִימָן כד): כְּשֶׁאָדָם עוֹשֶׂה מִצְוָה בְּשִׂמְחָה, אֲפֹלוּ שֶׁהוּא נִמְצָא בַּמְדּוֹר הַקְּלָפוֹת, בְּהִיכָלֵי הַתְּמּוּרוֹת, הַשְּׂמֹחָה שֶׁל הַמִּצְוָה תּוֹצִיאֻ מִהַשְּׂאוֹל תַּחֲתִית וּמִתַּחֲתִיו, וְתַעֲלֶהוּ לְמַעַלָּה מִנְּפִשִּׁין, רוּחִין וְנִשְׁמָתִין, מֵעוֹלָם הָעֲשִׂיָּה לְעוֹלָם הַיְצִירָה, וּמִשָּׁם אֶל עוֹלָם הַבְּרִיאָה, עַד שֶׁיִּגָּיעַ לְעוֹלָם הָאֲצִילוֹת, וְיִשְׁיג הַשְּׂגוֹת אֱלֻקוֹת בְּבַחֲיִנַת מְטִי וְלֹא מְטִי. הֵנָּה הוּא מְשִׁיג אֱלֻקוֹת, וְהֵנָּה הוּא חוֹזֵר. הֵינּוּ כְּשֶׁיִּהְיֶה מְקִיָּם מִצְוָה בְּשִׂמְחָה, הוּא מַתְעַלָּה בְּתַכְלִית הַמְּדֻרָּגָה הָעֲלִיּוֹנָה, עַד שֶׁמְשִׁיג אֱלֻקוֹת. הֵנָּה נִכְלָל לְגַמְרֵי

באין סוף ברוך הוא, שזה הכתר, רעוא דרעוין, רצון שברצונות, והנה חוזר אל המציאות, וכך מתחזק ועולה בכל פעם מעלה מעלה, ומתחזק ומחזיק מעמד. וזה סוד ההצלחה בחיים, שיהודי שמח תמיד. ואמר רבנו ז"ל (לקוטי מוהר"ן, חלק ב', סימן כד): מצוה גדולה להיות בשמחה תמיד. המצוה הכי גדולה — להיות בשמחה. שמחה אין היא רק עצה שנותנים לך לעבר את החיים בנקל, אלא זו מצוה גדולה מאד, ועקר ויסוד גדול בחיים. שמחה זה עצם אלקות, כמו שכתוב (דברי הימים א' טז, כז): "עז וחדוה במקומו", אצל הקדוש-ברוך-הוא שרויה תמיד שמחה. ולכן אדם יכול למדד את עצמו אם הוא מקרב אל הבורא יתברך שמו אם לאו — אם הוא שמח, זה סימן שהוא כבר מחזיק בקדושה, אבל אם הוא עצוב, מדכא וממרמר, סימן שהוא במדור הקלפות ורחוק מאד מצור מחצבתו. ולכן סוד ההצלחה בחיים זה שמחה.

יהודי צריך להיות תמיד שמח, ויש לכל אחד במה לשמח, כי כך אומרים חכמינו הקדושים (ברכות נז): אפלו ריקנין שבו מלאים מצוות פרמון; כל יהודי מלא מצוות, ולכן צריכים לדון את כל בר ישראל לכף זכות, כמו שאומר רבנו ז"ל (לקוטי מוהר"ן, חלק א', סימן רפב), כי כל יהודי יש בו נקודות טובות של המצוות שמקנים. ואם חש עצמו שאין בו כלום, אומר רבנו ז"ל (לקוטי מוהר"ן, חלק ב', סימן י'),

שִׁיחִיהָ אֶת עֲצָמוֹ עַל-כָּל-פָּנִים עִם נִקְדָּה אַחַת: "שְׁלֹא עֲשֵׂנִי גוֹי". אֵיכָשֶׁהוּ, הוּא נִבְרָא מִזֶּרַע יִשְׂרָאֵל, וְזוֹ הַשְׁמָחָה הַגְּדוֹלָה בְּיוֹתֵר, כְּשִׁיחֻדֵּי שֵׁשׁ וְשִׁמְחָה עִם הַנִּקְדָּוֹת טוֹבוֹת שֵׁשׁ בּוֹ, זֶה מַעֲלָה אוֹתוֹ אֶל תַּכְלִית הַמַּדְרָגָה הָעֲלִיוֹנָה בְּהַצְלַחַת הַחַיִּים. וְלָכֵן אוֹמְרִים חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (תַּנְחוּמָא שְׁמִינִי ב'): אֵין הַשְׁמָחָה מִמִּתְנַת לְאָדָם, לֹא כָּל מִי שֶׁשִּׁמְחָה הַיּוֹם שִׁמְחָה לְמָחָר; אָדָם צָרִיךְ לִרְאוֹת לְמַסֵּר נַפְשׁוֹ לַהֲיוֹת בְּשִׁמְחָה, אֲשֶׁר הִיא הָעֲבוּדָה הַכִּי קָשָׁה לְאָדָם לְבַצּוֹעַ. וּבִפְרָט כְּשֶׁעוֹבְרִים עָלָיו מִשְׁבָּרִים וְגִלִּים מִבֵּית וּמִבַּחוּץ, וְשׁוֹמֵעַ כָּל-כָּךְ הַרְבֵּה צָרוֹת, וּמִסָּבִב עִם כָּל-כָּךְ הַרְבֵּה יְסוּרִים, וְעוֹבְרֵת עָלָיו עֲנִיּוֹת וְדַחְקוֹת, אֵין קָשִׁי יוֹתֵר גְּדוֹל בְּעִבּוּרוֹ מִלְּהֻגִיעַ אֶל מִדַּת הַשְׁמָחָה, וְעַל-כֵּן זֶה הַמַּדְרָגָה הַגְּדוֹלָה בְּיוֹתֵר, וּמַעֲלָתָהּ אֵין לְתֹאֵר כָּלָל! וְלָכֵן הַסֵּמ"ךְ-מ"ם יוֹרֵה חֲצִים בְּתוֹךְ הָאָדָם, כְּדִי לְשַׁבְּרוֹ שְׁלֹא יִהְיֶה שִׁמְחָה, וּמִפְחִידוֹ בְּכָל מִינֵי פְחָדִים, שְׁלֹא יִזְכֶּה לְהֻגִיעַ לַשְׁמָחָה. וּבְאַמַּת גְּלָה לָנוּ רַבֵּנוּ ז"ל (סְפָרִי-מַעֲשִׂיּוֹת, מַעֲשֶׂה יג מִיּוֹם ו'), שֶׁהַמֶּלֶךְ הָאֲכֹזֵר, שֶׁהוּא הַסֵּמ"ךְ-מ"ם יָרָה עֲשָׂרָה חֲצִים בְּבֵת מִלְכָּה, שָׁזָה נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל, אֲשֶׁר כָּל חֵץ הוּא מָשׁוּחַ וּמְרוּחַ עִם עֲשָׂרָה מִינֵי רַעַל, וּמִסָּכְנָה הַנִּשְׁמָה, שֶׁמְקַבֶּלֶת בְּתוֹכָהּ כָּל-כָּךְ הַרְבֵּה חֲצִים, כָּל-כָּךְ הַרְבֵּה אָרֶס וְרַעַל.

וְזֶה מֵה שֶׁקוֹרֶה הַיּוֹם בְּעוֹלָם, שֶׁהַכֹּל מֵלֹא כְּפִירוֹת וְאַפִּיקוֹרְסוֹת, אֵין מִתְבַּיְשִׁים לְדַבֵּר פְּתוּחַ נֶגֶד הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-

הוא ונגד כל הקדוש לעם ישראל, בשעה שפלנו נמצאים במצב קשה מאד. כלנו באותה ספינה המפליגה בים סוער, וכל רגע ורגע היא בסכנת טביעה, והמים חודרים לתוכה טפין טפין, אין לתאר את הפחד והחששות בקרב אנשיה. כמו-כן כלל נשמות ישראל נמצאים בספינה אחת, אין לה שטות גדולה מזו, שישב אדם בספינה תחת כסאו ויעשה חור, ואם ישאלוהו: למה תעשה כן? יענה: מה אכפת לכם, זה תחת כסאי! אין לה אויל גדול הימנו, שהלא גורם נזק וסכנת טביעה לכל אנשי הספינה. כמו-כן כלל נשמות ישראל הם אחד, ואין שיף להפריד ביניהם, ולא כפי הקללה שלנו בדור הזה, שישנן מפלגות לאין ספור, פלג פלג, מפלגים את העם, וכל אחד חושב מעצמו, וחותר להשיג כבוד, כסף, שם, גדלה, אשר הכל שקר אחד גדול, ולא אכפת לאחד לקבר את זולתו, אשר כל הפרוד הזה מרחק מאתנו את הגאולה; כי באמת עם ישראל עם אחד, כלנו בני הקדוש-ברוך-הוא, כמו שכתוב (דברים יד, א): "בנים אתם לה' אלקיכם", זה סוד ההצלחה, אם רצונך להצליח בחיים — תתאחד יחד עם כלל נשמות ישראל, לא שיף לפסל איש את רעהו, יש לנו אב אחד, אין לנו על מי להשען אלא על אבינו שבשמים, כלל האמות שבעים זאבים רוצים לטרף את הכבשה הקטנה — עם ישראל, ואינם בודקים בציציות, אלא את כלם רוצים ללכוד, ובמקום שנתאחד יחד ונעזר זה לזה, ונכין את עצמנו

תַּצְלִיחַ

לְהַגְאֵל גְּאֻלַּת עוֹלָם, יִשְׁנֶן מְרִיבוֹת וּקְטָטוֹת, מַחְלֻקוֹת וְאִי
הַבְּנוֹת. וְלָכֵן הָעֵקֶר לַפֶּעַל לְמַעַן אַחֲדוּת הָעָם, לִהְיוֹת
בְּשִׁמְחָה גְּדוֹלָה, "כִּי בְשִׁמְחָה תֵּצְאוּ" (יִשְׁעִיָּה נה, יב), עַל-יְדֵי
שִׁמְחָה נִזְכָּה לֵצֵאת מִהַגְלוּת, וְכֵן עַל-יְדֵי שְׁנֵהֲיָה בְּשָׁלוֹם זֶה
עִם זֶה — נִקְרַב אֶת הַגְּאֻלָּה, כִּי לֹא מֵצֵא הַקָּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא
כָּלִי הַמַּחְזִיק בְּרֻכָּה לְיִשְׂרָאֵל אֲלָא הַשָּׁלוֹם (עַקְצִין פָּרָק ג').

לא תחפץ למצא רע בזולת, ועל-ידי-זה תוכל להתפלל להקדוש-ברוך-הוא. כי כך אומר רבנו ז"ל (לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן רלט), שלדבר אל השם יתברך, זה תלוי רק כפי שאוחד במדת השלום, כמו שכתוב (תהלים קכב, ח): "אֲדַבְרָה נָא שְׁלוֹם"; אימתי אדם יכול לדבר ולבקש ממנו יתברך? שלום — בעת שהוא נמצא בשלום עם כלם; ולכן תקן האר"י ז"ל קדם התפלה — לקבל על עצמו מצות עשה של "וְאָהַבְתָּ לְרֵעֶךָ כָּמוֹךָ", כי בזה שאדם מתאחד עם כלל נשמות ישראל, הוא יכול להתפלל לפניו יתברך, כי אם איננו חולק על שום בר ישראל, אזי אין לו שום קשיה וקטטה עם אף אחד, וממילא אין לו מחשבות זרות בתפלה, כי אם יש לאדם שונאים, שאינו יכול לסבל את פלוני ואלמוני, כל תפלתו מבלבלת, והוא מלא מחשבות זרות והרהורים רעים איך לנקם בזולת, ובלבו תחבולות לאין ספור להשיב רעה לשונאיו, אבל אם הוא אוהב את כל יהודי, אין לו שום טינה בלב, או קנאה, או תחרות, אזי אין לו מגיעות בתפלה, ועומד לפניו יתברך ומתבודד עם לב טהור ונזף, ובמחשבות טובות וסדורות, ומקיים בשלמות את עצת רבנו ז"ל שאמר (לקוטי-מוהר"ן, חלק ב', סימן כה): ההתבודדות היא מעלה עליונה מהכל, דהינו שאדם ירגיל עצמו לילך למקום פנוי שאין שם בני-אדם, וידבר אל הקדוש-ברוך-הוא בשפת האם שלו, כדבר איש אל רעהו והבן אל אביו, ויספר כל מה שמציק לו לפניו יתברך, אם

הִיָּה אָדָם יוֹדֵעַ אֵילֹו שֶׁעֲשׂוּעִים מַעֲלָה לְמַעֲלָה עַל־יְדֵי כָּל דְּבוּר וְדְבוּר שֶׁל הַתְּבוּדוֹת — הִיָּה עוֹסֵק בָּזֶה שְׁעוֹת רַבּוֹת; כִּי בָּעֵת שֶׁמִּתְבוּדֵד וּמִשִּׁיחַ בֵּינוֹ לְבֵין קוֹנוֹ, הוּא מְדַבֵּיק נִשְׁמָתוֹ אֵלָיו יִתְבָּרֵךְ, וְאַצְלוֹ יִתְבָּרֵךְ כָּל־כָּף חֲשׂוּבָה תִּפְלָה, עַד שְׁאוּמְרִים חֲכָמֵינוּ הַקְדוּשִׁים (תַּנְחוּמָא וַיֵּרָא א'): אָמַר לָהֶם הַקְדוּשׁ־בְּרוּךְ־הוּא לְיִשְׂרָאֵל הָיוּ זִהִירִים בַּתִּפְלָה, שָׁאִין מִדָּה אַחֲרֵת יָפָה הֵימָנָה, וְהִיא גְדוּלָּה מְכַל הַקְּרָבָנוֹת, וְאַפְלוֹ אִין אָדָם כְּדָאִי לַעֲנוֹת בַּתִּפְלָתוֹ וְלַעֲשׂוֹת חֶסֶד עִמּוֹ, כִּיֹּון שִׁמְתִּפְלֵל וּמִרְכָּה בַּתְּחִנוּנִים, אָנִי עוֹשֶׂה חֶסֶד עִמּוֹ. רְאוּ וְהַתְּבוּנָנוּ! רַבְּנוּ ז"ל נוֹתֵן לָנוּ עֲצָה כָּל־כָּף קֵלָה וְנִעִימָה — לָלֶכֶת לְמָקוֹם שָׁאִין שֵׁם בְּנִי־אָדָם, לְאִיזָה חֶדֶר פָּנוּי, אוֹ לְאִיזָה יַעַר וְשָׂדֶה, אוֹ לְטַפֵּס עַל אִיזָה הָר, וְלִהְיוֹת־יֹשֵׁב עַל סֹלֶעַ, לְסַגֵּר אֶת הָעֵינַיִם וּלְדַבֵּר לְבוֹרָא עוֹלָם, הֵיִשׁ מְדַרְגָּה גְבוּהָה מְזוֹ, שְׁאָדָם מְבַטֵּל עֲצָמוֹ לְגַמְרִי לָאִין סוּף בְּרוּךְ הוּא ? !

וְאִיךְ זֹכִים לָזֶה ? רַק עַל־יְדֵי שָׁלוֹם וְאַהֲבָה, שְׁאוּהָבִים אֶת כָּל יְהוּדִי, וְעַל־יְדֵי שִׁמְחָה, שִׁשְׁמִחִים בּוֹ יִתְבָּרֵךְ, אֲזִי נִפְתָּח הַלֵּב, וְיִכּוּלִים לְדַבֵּר אֶל הַקְדוּשׁ־בְּרוּךְ־הוּא פָּנִים אֶל פָּנִים, זֹכִים לַחֲיוֹת בָּזֶה הָעוֹלָם הַגָּשְׁמִי וְהַחֲמָרִי כְּדִגְמַת הָעוֹלָם הַבָּא, וְאִזּוֹ כָּכָר לֹא יִהְיֶה לָּךְ גּוֹף גָּשְׁמִי וְחֲמָרִי עַב וָגַס, שִׁיִּפְרִיעַ בֵּינְךָ לְבֵין בּוֹרְאֵךְ. וְלָכֵן אָמַר רַבְּנוּ ז"ל (סְפָר־הַמִּדּוֹת, אוֹת תִּפְלָה, סִימָן ע'): עַל־יְדֵי שִׁמְחָה תָּבוֹא תִּפְלָתְךָ

בְּהִיכַל-הַמֶּלֶךְ; עַל-יְדֵי שְׁמִיחָה תִּפְלְתָּךְ תִּכְנַס לְהִיכַל הַמֶּלֶךְ
מַלְכֵי הַמְּלָכִים הַקְדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוא. וְלָכֵן סוּד הַהֲצִלָּה זֶה
שְׁמִיחָה, עַל-יְדֵי שְׁמִיחָה יְכוּלִים לְדַבֵּר אֶל הַקְדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוא,
וּלְדַבֵּק עִצְמוֹ בּוֹ יִתְבָּרֵךְ. אֵיזָה נַעַם לְאָדָם שֶׁהוּלָךְ לְבָדּוֹ,
שׁוֹכֵחַ מִכָּל הַצָּרוֹת וְהַיְסוּרִים וְהַדִּינִים וְהָעֲנָשִׁים קָשִׁים
הַשּׁוֹרִים עָלָיו, וּבּוֹרֵחַ רַק אֵלָיו יִתְבָּרֵךְ. רַבֵּנוּ ז"ל אוֹמֵר
(סֵפֶר-הַמִּדּוֹת, אוֹת תִּפְלָה, סִימָן פֶּא): תִּפְלָה שֶׁהִיא בְּשִׁמְחָה, הִיא
עֲרֵבָה וּמִתְקָה לְהֵשֵׁם יִתְבָּרֵךְ; אָדָם שֶׁמִּתְפַּלֵּל בְּשִׁמְחָה, גּוֹרֵם
עֲרֵבוּת וְנִעִימוּת לְפָנָיו יִתְבָּרֵךְ; אֲנַחְנוּ נִשְׁמֹת קְדוֹשׁוֹת,
הַקְדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוא כָּל-כֶּף מִתְאַוֶּה לְשִׁמְעַת אֶת קוֹלָנוּ, וּמִכְרִיז
(שִׁיר הַשִּׁירִים ב, יד): "הִרְאִינִי אֶת מְרֹאֲיָךְ, הַשְׁמִיעֵנִי אֶת קוֹלְךָ,
כִּי קוֹלְךָ עָרֵב וּמְרֹאֲךָ נֶאֱוָה"; הַקְדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוא רוֹצֵה
לִרְאוֹת אֶת הַמַּעֲשִׂים הַטּוֹבִים שֶׁלָנוּ, אֶת הַזִּקְקָן וְהַפְּאוֹת
שֶׁגִּדְלָנוּ, אֶת הַצִּיצִית וְהַתְּפִלִּין שֶׁהִתְעַטְרָנוּ בָּהֶם, אֶת הַמְּזוּזָה
שֶׁהִנַּחְנוּ עַל פֶּתַח בֵּיתָנוּ, אֶת הַשִּׁבְתַּת שִׁשְׁמִרְנוּ, אֶת כָּל
הַמַּצּוֹת שֶׁקִּיַּמְנוּ, "הִרְאִינִי אֶת מְרֹאֲיָךְ", הַקְדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוא
רוֹצֵה לִרְאוֹת אֵיךְ אָנוּ נִרְאִים, "הַשְׁמִיעֵנִי אֶת קוֹלְךָ", וְחִפֵּץ
לְשִׁמְעַת אֶת קוֹלָנוּ, שָׂאֵנוּ צוֹעֲקִים: "אָבָא, אָבָא", אֵין תַּעֲנוּג
גָּדוֹל יוֹתֵר לָאֵב גִּשְׁמִי כְּשֶׁנוֹלֵד בָּנוּ, לְאַחַר שֶׁהִמָּתִין וְחִפָּה
שָׁנִים הִרְבֵּה לְהוֹלִדּוֹ, וְאַחֲר־כֵּךְ מִצָּפָה בְּקֶצֶר רוּחַ שִׁילָךְ
הַתִּינוּק וַיִּדְבֹּר וְכו', וּכְשֶׁהֵילָד מִתְחִיל לְמַלְמֵל: "אָבָא, אָבָא"
וְכו', אֵיזָה אֲשֶׁר יֵשׁ לָאֵב, תִּתְאַרּוּ לְעִצְמָכֶם בְּאֵין עֶרֶךְ כָּלֵל,
אֵיזָה תַּעֲנוּג יֵשׁ לְמֶלֶךְ מַלְכֵי הַמְּלָכִים הַקְדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוא,

יִשְׁתַּבַּח שְׁמוֹ שֶׁל הַבוֹרָא יִתְבָּרַךְ שְׁמוֹ וַיִּתְעַלֶּה, כְּשֶׁיְהוּדֵי נִמְצָא בְּצָרָה גְדוֹלָה, מִנַּח בְּמִדּוֹר הַקְּלָפוֹת, וְהוֹלֵךְ בְּפִנֵּה שְׂאִין שָׁם בְּנֵי-אָדָם, בְּחֹדֶר שְׂאִין נִמְצָא בּוֹ אִישׁ, אוֹ בְּאִיזָה שָׂדֶה אוֹ יַעַר, וּמִתְחִיל לְצַעֵק: "אָבָא, אָבָא", וּמִסְפֵּר לְפָנָיו יִתְבָּרַךְ כָּל אֲשֶׁר עוֹבֵר עָלָיו, אִיזוֹ שְׂמֻחָה יֵשׁ לְבוֹרָא כָּל עוֹלָמִים, הֲלֹא הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ יִמְלֹא כָּל רְצוֹנוֹ, וּכְמוֹ שְׂאוֹמֵר רַבְּנוֹ ז"ל (סֵפֶר-הַמִּדּוֹת, אוֹת שְׂמֻחָה, סִימָן נז): מִי שְׂמֵת פֶּלֶל בְּשְׂמֻחָה, הִקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא מְכַבֵּד אוֹתוֹ וּפּוֹקֵד אֶת לוֹחֲצָיו.

זֹאת רָצָה מֵאַתָּנוּ רַבְּנוֹ ז"ל — שְׁנִתְבוֹדֵד לְהִקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא בְּכָל יוֹם וַיּוֹם, וְנָשִׁיחַ בֵּינֵינוּ לְבֵין קוֹנֵנוּ, אֲבָל לָזֶה צָרִיכִים אֶהְיֶה וְשָׁלוֹם, עָלֵינוּ לְאַהֲבָה זֶה אֶת זֶה, עָלֵינוּ לְמָסוֹר נַפְשֵׁנוּ זֶה בְּעֶבֶר זֶה, כְּשֶׁבָּא הִקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא לְתֵת לָנוּ אֶת הַתּוֹרָה, בְּקֹשׁ מֵאַתָּנוּ, שְׁנֵהִיָּה עֲרָבִים זֶה לָזֶה, וְלִכְן עָלֵינוּ לְהִתְחַזֵּק בְּמָאֵד מָאֵד, לַעֲשׂוֹת כָּל מִינֵי פְעֻלוֹת שְׂבָעוֹלָם לְהִתְאַחֵד יַחַד, לְהִיּוֹת בְּאַחֲוָה וּבִרְעוּת עִם כָּל בֶּר יִשְׂרָאֵל. וְכָל זֶמֶן שְׂאִין בָּנוּ אֶהְיֶה יִשְׂרָאֵל, וְאֵינָנו אוֹהֲבִים אֶת זוּלָתָנוּ, יֵשׁ בָּנוּ קִשְׁיוֹת עַל חֲבֵרֵינוּ, עָלֵינוּ לִידַע שְׂאָנוּ בְּמִדּוֹר הַקְּלָפוֹת, רְחוּקִים מִהִקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא. וְאַל נָא נִחְיֶה בְּאַשְׁלִיּוֹת, אֵל נָא נִשְׁלֵה אֶת עַצְמָנוּ, אֵין דְּבָר כְּזֶה לְהִיּוֹת דְּבוּק בְּהִקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, לְהִיּוֹת בָּטֵל וּמְבֹטֵל לְגִמְרֵי לַעֲצֹם עַצְמִיּוֹת אֶלְקוּתוֹ יִתְבָּרַךְ, בְּשַׁעָה שְׂעֵדִין יֵשׁ לָנוּ אִיזוֹ מַחֲשָׁבָה רָצָה עַל הַזּוּלָת. וְאָמַר רַבְּנוֹ ז"ל (לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָן נב),

שעקר השלמות היא להגיע אל בטול אין סוף כזה, עד שיהיה נכלל במחייב המציאות, שכבר אינו רואה ושומע רק רוחניות. אבל זה אי אפשר, אלא כשיתאחדו יחד כלל נשמות ישראל. ואמר רבנו ז"ל (שיחות הר"ן, סימן צא), שאפילו ללמד תורה אי אפשר, אם יש לך עדין ספק וקשיה על יהודי אחד, אם עדין אתה מדבר על יהודי אחד, כבר אין לך חשק ללמד, כי יש ששים רבוא אותיות לתורה, כנגד ששים רבוא שרשי נשמות ישראל, ואם חסרה אות אחת בספר תורה, כל הספר תורה פסול, או אם אות אחת נוגעת בזולתה, כל הספר תורה פסול, אף שכתבת עם כל ההדורים, פונת עם כל הנשמות הקדושים הכתובים בתורה, הלכת למקוה לפני שכתבת כל שם, ה"ש הדור גדול מזה?! והיית זהיר בכל מיני הזהרות, עד שכתבת את הספר תורה על קלף מעבד לשמה — לשם ספר התורה. והנה נוגעת אות אחת בזולתה, כבר כל הספר תורה פסול, ולא יועיל שום דבר, עד שתפריד בין אות לאות, או אם חסרה אות אחת לא יועיל מאומה, עד שתמלא את האות, כן נשמות ישראל הם תורה שלמה, אומר רבנו ז"ל: למה אין לאדם חשק ללמד? כי נוגע ביהודי שני; ואל תחיו באשלייות, שיכולים להיות למדן גדול, ולדבר על כלם, אין זה הולך כן, כי אם אתה בקטטה עם מישהו, אינך יכול להיות תלמיד חכם, אלא עם הארץ גדול הנף, כי התורה הקדושה קוראת לכל יהודי שיחזר אליה, המצוות

הקדושות מבקשות ומתחננות לאדם: תקים אותנו. ואומר רבנו ז"ל (לקוטי מוהר"ן, חלק א', סימן כו), שמשה רבנו נמצא בכל איבר ואיבר, ומעורר את האיבר לקים את המצוה השייכת לאיבר הזה, כי יש רמ"ח איברים כנגד רמ"ח מצוות עשה, ומשה רבנו מעורר את כל יהודי: אנא תעשה בי את המצוה השייכת לאיבר הזה. וכן אומרים חכמינו הקדושים (עין מכות כג:): רמ"ח מצוות עשה כנגד רמ"ח איברים שבאדם, וכל יום ויום צועקים לאדם: עשה אותנו כדי שתחיה בזכותנו ותאריך ימים וכו'. איזו הצלחה היא לאדם כשדן לכף זכות את כל יהודי, ומשתדל לעזר לכל אחד, אזי מצליח בכל דרכיו, ועולה ומתעלה בתורה, ומאחר שאוהב את כל יהודי, על-כן יכול להתפלל אליו יתברך, והוא שמח מאד, ואין לו מחלקת ומריבות עם איש, והוא דבוק באין סוף ברוך הוא, איזה נעם, איזו ערבות, איזו שמחה והצלחה נפלאה.

ולכן אם אנחנו רוצים להצליח בחיים, עלינו לשמע בקול רבנו ז"ל, שמעורר אותנו ומחזק ומשמח אותנו. חכמינו הקדושים אומרים: יש שלש מאות ששים וחמשה ימים בשנה, כנגד שלש מאות ששים וחמשה לאוין שהקדוש-ברוך-הוא הזהירנו לא לעשותם, וכל יום ויום צועק לאדם: אל תעשה בי חטא, אל תעשה בי עון, אל תלכלך אותי. ומי זוכה לשמע את זאת? רק מי שזוכה

להיות מקרב אל הצדיק האמת, הוא זוכה לשמע את קולו יתברך, שקורא את האדם, כמובא בדברי רבנו ז"ל (לקוטי מוהר"ן, חלק א', סימן רי), שהקדוש-ברוך-הוא קורא לאדם: "בוא חזר אלי", כל זמן שאדם צעיר — יכול לשמע את קול השם יתברך, אבל כיון שנזקק בחטאיו, מספן — שוכח את קול הקדוש-ברוך-הוא, ולכן צריך להתקרב אל הצדיק האמת, שאומר רבנו ז"ל (לקוטי מוהר"ן, חלק א', סימן ס'), שהצדיק מעורר מהשנה, כי יש בני-אדם שישנים את ימיהם, אף שלומדים ומתפללים, אבל כל חייהם זו תרדמה, ישנים שנה עמקה, והצדיק מעוררם, כדי לשמע את קול הקדוש-ברוך-הוא, וכך יכולים לדבר אליו יתברך. וזה שאומר דוד המלך (תהלים יט, ד): "אין אומר ואין דברים בלי נשמע קולם", אם אין שומעים את קול הצדיק המעורר מהשנה, אין יכולים לדבר אל הקדוש-ברוך-הוא. ולכן בני-אדם שואלים: למה צריך התבודדות, למה צריך לדבר אל הקדוש-ברוך-הוא בשפת האם, הלא מספיק שמתפללים שלש תפלות: שחרית, מנחה, ערבית? אלא אומר רבנו ז"ל (לקוטי מוהר"ן, חלק א', סימן ל'), שכל המחשבות זרות באות בתוך התפלה, שאדם מתחיל לחשוב אז מכל מיני שטיות והבלים, עד שיכולה לעבור כל התפלה, ואינו מכוון אפלו במלה אחת לאשר מדבר, הסדור פתוח, הפה מדבר, והמח חושב מעסקיו בעת התפלה, ומסדר את כל עניניו אז, מתקן את הרכב, רץ לבנק, מתעסק עם כל מיני

עֲסָקִים, וְאֵינָנוּ שָׁם עַל לֵב, שְׂאִינוּ חוֹשֵׁב כָּלֹל בְּאֲשֶׁר מְדַבֵּר,
וְאֵינוּ מְכֻוֵּן לְאֲשֶׁר מוֹצִיא מִפִּיו. אֲבָל אִם אָדָם מְרַגֵּיל עֲצָמוֹ
לְדַבֵּר אֶל הַקָּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוא בְּשִׁפְתַּי הָאֵם, הוּא מְקַרֵּחַ
לְחֹשֶׁב מֶה שְׁמֵדַבֵּר, וְכֵן לֹאט לֹאט מְנַקֶּה אֶת מִחוּ, עַד
שֶׁיְּכֻל לְזָכוֹת לְהַגִּיעַ לְדְבָקוֹת כְּזוֹ, שֶׁבְּשַׁעַה שְׁמַתְפַּלֵּל
שְׁחֵרִית, מְנַחֶה, עֲרֵבִית, גַּם אִזּוּ יִשְׁמַע אֶת אֲשֶׁר מְדַבֵּר.

וְלִכֵּן הִדְרֹךְ לְהַצְלָחָה — לְהִיּוֹת בְּשִׁמְחָה, לְשִׂמְחָה אֶת
עֲצָמוֹ וְאֶת אֲחֵרִים, לְאַהֲבָה אֶת כָּל יְהוּדִי, לְדַבֵּר אֶל
הַקְדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, לְלַמֵּד אֶת הַתּוֹרָה הַקְדוּשָׁה, וְלִקְיָם אֶת
הַמְצוּוֹת בְּשִׁמְחָה עֲצוּמָה, אוֹמְרִים חֲכָמֵינוּ הַקְדוּשִׁים (וַיִּקְרָא
רַבֵּה, פֶּרֶשֶׁה לֵד, סִימָן ח'): לְמַדְתָּךְ תּוֹרָה דְּרֹךְ אֶרֶץ, כְּשִׁיחָא אָדָם
עוֹשֶׂה מִצְוָה, יֵהָא עוֹשֶׂה אוֹתָהּ בְּלֵב שִׂמְחָה; עָלֵינוּ לְבַדֵּק
בְּעֲצָמֵנוּ הָאֵם אָנוּ שְׂמִיחִים בְּקִיּוּם הַמְצוּוֹת?! עוֹבֵר עָלֵינוּ
יוֹם אַחֵר יוֹם, וְאָנוּ מְדַבְּרִים זֶה עַל זֶה וְכו', וּמוֹצֵאִים
חֲסְרוֹנוֹת וּמַגְרָעוֹת, בְּמָקוֹם לְשִׁים לֵב, אֲשֶׁר כָּל יוֹם וַיּוֹם זֶה
מִתְּנָה מִהַקְדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, אוֹמֵר רַבֵּנוּ ז"ל (לְקוּשִׁי-מֹהֲר"ן, חֵלֶק
א', סִימָן פד), אֲשֶׁר בְּכָל יוֹם וַיּוֹם מִתְגַּלֶּה הָאוֹר הַגָּנוּז, וַיְכוּלִים
לְזַכּוֹת לִרְאוֹת בּוֹ אֶת הָאוֹר אֵין סוֹף בְּרוּךְ הוּא, אֶת
הַקְדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וּמָה מוֹנֵעַ? אֵלָּא יֵשׁ נִחְשִׁים וְעִקְרָבִים,
שֶׁהֵם מַחֲשָׁבוֹת זָרוֹת הַמְבַלְבְּלִים אֶת הָאָדָם, עַד שֶׁאֵינוּ זוֹכֵה
לִרְאוֹת אֶת הָאוֹר הַגָּנוּז, וְאָדָם מְבַהֵל וּמְבַלְבֵּל מְאֹד. וַאֲיֵךְ
בְּכָל זֹאת יְכוּלִים לְשַׁבֵּר הַמַּחֲשָׁבוֹת זָרוֹת וּנְחָשִׁים וְעִקְרָבִים?

אומר רבנו ז"ל: על-ידי שהולכים בדרך אברהם אבינו, שאהב את כלם, בבחינת "אברהם אברהם" (ישעיה מא, ח), והשתדל לקבל כל אדם בסבר פנים יפות, ולהכניסו בסתר צל כנפיו יתברך, שזו מדת הושרות. מגלה רבנו ז"ל סוד נפלא, שזה מה ששאלו התלמידים את רבי נחוניא בן הקנה: במה הארכת ימים? איך זכית שכל יום ויום שלך יהיה ארך? ענה ואמר: ותרן הייתי בממוני, לא התקוטטתי עם איש, ותרתי לזולת. ואם-כן זה סוד ההצלחה — אם אנו נצית את רבנו ז"ל, אם נלך בדרךיו ונאהב את כל יהודי, נתבודד להקדוש-ברוך-הוא, נלמד תורה, ונהיה בשלום עם כל בר ישראל, אזי נגיע להצלחה גדולה ביותר, אשרי אדם שאיננו מטעה את עצמו! רבנו ז"ל אמר (שיחות-הרב"ן, סימן נא): את זה תקבלו ממני, שלא יטעה אתכם העולם, כי העולם מטעה מאד. יכולים לחיות בזה העולם בטעות גדולה מאד, ומהי הטעות? ברגע שאני חושב שאינני שוה מאומה, וממני לא יהיה שום דבר, ואני מתאש, זו הטעות הכי גדולה, ברגע שאני חושב שהזולת אינו שוה דבר, ומהזולת לא יצא כלום, אין לה בשלון גדול מזה! אומר רבנו ז"ל (לקוטי-מוהר"ן, חלק ב', סימן סא): כלשם שאדם צריך להאמין, שהקדוש-ברוך-הוא ברא את כל הבריאה בלה, בן צריך שתהיה לאדם אמונה בעצמו, שהקדוש-ברוך-הוא אוהב אותו. ואומר רבנו ז"ל (לקוטי-מוהר"ן, חלק ב', סימן פו): למה אדם צריך להתנגע? כי אינו יודע

שִׁיכוֹל לַעֲבֹד אֶת הַקְדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא בְּכָל פֶּרֶט וּפְרָט, אָדָם צָרִיךְ לַעֲשׂוֹת עֲבוֹדוֹת קְשׁוֹת, וּמִדּוּעַ? כִּי חוֹשֵׁב שְׁלוּלָא עֲבוֹדוֹתָיו הַקְשׁוֹת אֵינוֹ מְקַבֵּל בְּשָׂמִים, וּבִאֲמַת זֶה מֶה שְׂמֻכְנִים כְּשֶׁלּוֹן בָּאָדָם. בְּנִי-אָדָם שֶׁנִּכְשָׁלִים וְחַיִּים בְּאִכְזָבוֹת, מִמָּה זֶה נוֹבֵעַ? כִּי אֶצֶלם נִחָשֵׁב — אוֹ הַכֹּל אוֹ כְּלוּם, אוֹ שָׁחַר אוֹ לָבָן, הֵינּוּ אוֹ שְׂמֻצְלִיחִים לְהַשִּׁיג אֶת הַשְּׁלֵמוֹת, שְׂזוּכִים לַעֲשׂוֹת הַכֹּל, וְאִם לֹא — אֲזִי אֵינָם עוֹשִׂים כְּלוּם, אֲךָ אֵין זֶה נַעֲשֶׂה כֵּךְ. וְאָמַר פֶּעַם רַבֵּנוּ ז"ל לְמוֹהֲרַנ"ת ז"ל: 'מַעֲט גַם-כֵּן טוֹב'; וְלָכֵן צָרִיכִים לְחַפֵּשׁ תָּמִיד אֶת הַמַּעֲט טוֹב שֵׁשׁ בִּי וּבְאַחֲרִים, אָדָם רוֹצֶה לְהִתְבּוֹדֵד כָּל הַיּוֹם, אֲךָ אֵין הוֹלֵךְ לוֹ, אֲזִי אֵינוֹ עוֹשֶׂה כְּלוּם, וְאֵינוֹ מִתְבּוֹדֵד בְּכֻלּוֹ. אוֹ אָדָם רוֹצֶה לְלַמֵּד כָּל הַיּוֹם, וְאֵין הוֹלֵךְ לוֹ, אֲזִי אֵינוֹ לוֹמֵד בְּכֻלּוֹ. אָדָם צָרִיךְ לְתַפֵּס נִקְדָּה קִטְנָה, לְמוֹד אֶחָד, הִלָּכָה אַחֲת, וְעוֹד הִלָּכָה, וּכְבֵּר יִהְיֶה בֵּין עוֹלָם הַבָּא, כְּמֵאמָרָם ז"ל (נִדָּה עג.): כָּל הַשּׁוֹנֶה הִלְכוֹת בְּכָל יוֹם, מִבְּטָח לוֹ שֶׁהוּא בֵּין עוֹלָם הַבָּא; תִּלְמַד שְׁתֵּי הִלְכוֹת הַיּוֹם וּשְׁתֵּים מִחֹר, עַד שֶׁתִּזְכֶּה לְלַמֵּד הַכֹּל. הַטַּפֵּשׁ הַזֶּה רוֹאֶה אֶת כָּל הַתּוֹרָה, וְשׂוֹאֵל: אֵיךְ אוֹכֵל לְלַמֵּד הַכֹּל בְּבֵת אַחֲת?! אֲבָל הֶחָכָם אוֹמֵר: הַיּוֹם אֶלְמַד מְעַט וּלְמָחָר מְעַט, עַד שֶׁאֲסִים הַכֹּל (דְּבָרִים רַבָּה, פֶּרֶשָׁה ח', סִימָן ג'). אוֹמְרִים חֲכָמֵינוּ הַקְדוֹשִׁים (סוֹטָה מח:): "מִי בָז לַיּוֹם קִטְנוֹת" (זְכָרְיָה ד', י'), מִי גָרַם לְצַדִּיקִים, שֶׁיִּתְבַּזְּבוּ שְׁלִחָנָן לַעֲתִיד לָבוֹא? קִטְנוֹת שֶׁהִיָּתָה בָּהֶן (עִין שִׁיחַת-הַר"ן, סִימָן קמ); כְּשֶׁיְהוּדֵי אֵינוֹ מֵאֲמִין בַּעֲצָמוֹ בְּנִקְדּוֹת

הטוב שלו, חושב שזה כל למותר ולריק, אזי סובל מה
 שסובל, עד שבני-אדם נופלים ביאוש ובדפאון, ומאבדים
 תקנותם ותוחלתם, שזה סוד האכזבה, שבני-אדם
 מתאכזבים מחייהם. ולכן הבה נתחזק להתחיל התחלה
 חדשה, להיות רק בשמחה, אשר זה סוד ההצלחה, לעזור
 זה לזה, לאהב את כל בר ישראל, ולהתבודד הרבה אליו
 יתברך, ועל-ידי-זה נזכה לגאולה השלמה, שבוא יבוא מלך
 המשיח, ויגלה לכל עם ישראל את הקדוש-ברוך-הוא,
 ויבנה לנו את בית-המקדש, והשכינה תשרה בינינו, אמן
 ואמן!

תם ונשלם, שבח לאל בורא עולם!